

Commissie voor de
milieueffectrapportage

N345 Rondweg Voorst

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

23 december 2011 / rapportnummer 2497-88

1. Oordeel over het MER

De Provincie Gelderland zoekt een oplossing voor de problemen met leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming van de N345 in Voorst. In een eerdere fase zijn via intensieve participatie met omwonenden en belanghebbenden mogelijke oplossingen verkend. Deze oplossingen zijn beoordeeld op doelbereik en effecten op de omgeving. Op basis van deze beoordeling hebben Gedeputeerde Staten twee alternatieven, oostelijke rondweg en westelijke rondweg, geselecteerd die in het voorliggende MER nader zijn bestudeerd. Ten behoeve van de realisatie van de voorkeursoplossing, stelt de provincie een inpassingsplan (PIP) op. Aan het besluit daarover is een m.e.r.-plicht gekoppeld.

Het bevoegd gezag heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd advies uit te brengen over het MER en de bijlagerapporten. Mede op basis van de uitkomsten van het MER, dit advies van de Commissie m.e.r. en de zienswijzen zal Gedeputeerde Staten een voorkeursalternatief kiezen dat nader wordt uitgewerkt in het PIP.¹

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor de keuze van een voorkeursalternatief in het MER aanwezig is.

Het MER beschrijft de alternatieven oostelijke rondweg en westelijke rondweg en vergelijkt deze met de situatie waarbij het verkeer door Voorst blijft rijden. De twee alternatieven zijn geselecteerd op basis van de eerder uitgevoerde verkenning, waarbij een concept notitie R&D² is opgesteld. Het voorliggende MER geeft het eerder doorlopen trechteringsproces helder en transparant weer. De rondwegalternatieven dragen beide bij aan het oplossen van de problematiek in de kern van Voorst. Zowel de positieve als negatieve milieu-effecten zijn beperkt onderscheidend. Uitsluitend op de aspecten historisch landschap (negatief voor oost) en archeologie (negatief voor west) zijn de alternatieven duidelijk onderscheidend. Gedeputeerde Staten hebben in deze fase nog geen voorkeursalternatief aangewezen.

De Commissie heeft de concept notitie R&D en de aanvulling daarop tussentijds getoetst. Daarbij concludeerde zij dat voor een keuze van één tracé de milieu-informatie nog niet toereikend was. De volgende aspecten moesten nog nader worden uitgewerkt: geluidhinder, landschappelijke inpassing en effecten van de mitigerende maatregelen. In haar advies plaatste de Commissie kanttekeningen bij de uitwerking van landschap, archeologie, natuur, barrièrewerking, geluidhinder, ruimtegebruik en kosten.

In het voorliggende MER zijn deze aspecten voldoende uitgewerkt en daarmee is een reëel beeld van de verschillen tussen de westelijke en oostelijke rondweg geschetst.

De Commissie concludeert dat op basis van de voorliggende informatie uit het MER een voorkeursalternatief kan worden gekozen en de besluitvorming over het PIP verder kan worden voorbereid.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

² Rondweg N345 Voorst, Notitie Reikwijdte & Detailniveau. Concept. Provincie Gelderland, 13 december 2010.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Archeologie versus historisch landschap

Uit het MER komt naar voren dat het oostelijk tracé het historisch landschap aantast en minder archeologische restanten zal aantasten, terwijl het westelijke tracé het historisch landschap minder aantast maar de aanwezige archeologische restanten wel aantast. Hiervoor is een zeer helder en navolgbaar beoordelingskader gehanteerd. De Commissie plaatst echter enkele kanttekeningen bij de inhoudelijke gegevens waarop deze beoordeling is gebaseerd.

De negatieve score voor archeologie van het westelijke tracé is gebaseerd op het feit dat het tracé het AMK-terrein Prümenakker ('terrein van hoge archeologische waarde') doorsnijdt en op het feit dat circa 75% van het tracé een hoge archeologische verwachting kent. Het is echter niet duidelijk of er ter plaatse van het tracé ook daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig zijn. Een aanwijzing op de AMK hoeft niet altijd te betekenen dat het gehele perceel archeologisch even belangrijk is. Dit is alleen vast te stellen op basis van inventariserend veldonderzoek (IVO). In het MER wordt aangegeven dat onderzoek uit het verleden heeft aangetoond dat het archeologische bodemprofiel aanwezig is. Er valt echter niet uit het MER af te leiden of dit onderzoek daadwerkelijk ter plaatse of in de onmiddellijke nabijheid van het tracé heeft plaatsgevonden, en dus wat het daadwerkelijke verlies aan inhoudelijke en fysieke waarde zal zijn. In het MER wordt als mogelijke mitigerende maatregel verschuiving van het tracé naar het noorden voorgesteld. Indien dit niet mogelijk is, is nader onderzoek noodzakelijk.

Wat betreft de score voor het oostelijke tracé merkt de Commissie op dat deze mede is gebaseerd op het feit dat delen van het voormalige klooster mogelijk nog zichtbaar zijn, waardoor de beleefde kwaliteit wordt aangetast. Uit het MER blijkt niet of dit daadwerkelijk het geval is.

Voor beide tracés geldt dat de effectvergelijking is gebaseerd op verwachte waarden, dus op een risico-inschatting. Dit in acht nemend, is er naar het oordeel van de Commissie wel voldoende informatie om een voorkeur uit te spreken voor het westelijke of het oostelijke tracé. Indien gekozen wordt voor het westelijke tracé is het echter van belang om aanvullend archeologisch onderzoek in het tracé uit te voeren vóórdat de exacte (hoogte)ligging van het tracé wordt bepaald en vastgelegd in een inpassingsplan. Als er daadwerkelijk archeologische waarden ter plaatse van het tracé aanwezig zijn, kan er op dat moment nog worden bekeken of behoud *in situ* mogelijk is door verschuiving van het tracé of door inpassing onder de weg. Deze laatste maatregel kan betekenen dat het wegontwerp moet worden aangepast en dat kan weer effect hebben op landschap.

De Commissie adviseert, in het geval van een keuze voor de westelijke rondweg, ten behoeve van het PIP een inventariserend veldonderzoek uit te voeren. Hieruit moet blijken of er daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig zijn en zo ja welke gevolgen die van de wegaanleg ondervinden. Geef in het geval van negatieve gevolgen aan of behoud *in situ* door verschuiving van het tracé of inpassing mogelijk is. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden vastgesteld. Indien mitige-

rende maatregelen invloed hebben op de hoogteligging van de weg zullen ook de effecten op landschap opnieuw moeten worden beoordeeld.

2.2 Vergelijking van de alternatieven

In haar tussentijdse toetsing adviseerde de Commissie een beoordelingstabel op te stellen waarin de effecten van de te treffen mitigerende maatregelen zijn verwerkt. De Commissie adviseerde: “weeg bij de beoordeling de eerder genoemde mitigatie van schade aan landschap, archeologie, natuur en de invloed op de thema’s barrièrewerking, geluid, ruimtegebruik en kosten mee. Hiermee ontstaat een reëler beeld van de verschillen in effecten.”

De Commissie constateert dat in het MER nu wel een effectbeoordeling inclusief mitigerende en compenserende maatregelen is opgenomen. Besluitvorming op basis van deze effectbeoordeling vereist uiteraard dat deze mitigerende en compenserende maatregelen worden overwogen/opgenomen in het PIP en de (technische) uitwerking daarvan.

De Commissie constateert dat in de effectvergelijkingstabel de aspecten barrièrewerking, ruimtegebruik en kosten niet expliciet worden benoemd. In het MER en de achterliggende effectrapportages zijn deze aspecten voldoende beschreven. Het ruimtebeslag van de westelijk rondweg bedraagt 11 hectare en het tracé kruist een zestal wegen. Daarvan blijft één weg behouden, de andere wegen worden omgeleid. De oostelijke rondweg beslaat circa 8,8 hectare en doorsnijdt twee wegen.

Tot slot merkt de Commissie op dat de effecten van de verdiepte ligging van de oostelijke rondweg niet in een effectvergelijkingstabel zijn opgenomen. De effecten van de verdiepte ligging zijn wel expliciet in het MER beschreven. Hieruit blijkt dat de verdiepte ligging gunstiger scoort op landschap en cultuurhistorie maar dat dit ten koste gaat van archeologie (eveneens een component van cultuurhistorie), bodem en water.

De Commissie concludeert dat daarmee de informatie over een verdiepte ligging voldoende in beeld is gebracht voor de keuze van een voorkeursalternatief.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op het hoofdoordeel. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Effecten leefomgeving

De effecten op geluid, lucht, externe veiligheid en gezondheid zijn mede bepalend voor de kwaliteit van de leefomgeving. Op basis van de effectbeoordeling GES (Gezondheid) kan worden geconcludeerd dat de leefomgeving in de kern van Voorst verbetert. De Commissie constateert dat deze positieve effecten niet voldoende tot uitdrukking komen in de effectscores voor lucht en externe veiligheid. Door de aanleg van een rondweg verbetert de luchtkwaliteit en de externe veiligheid langs de Rijksstraatweg in Voorst. Voor luchtkwaliteit wordt getoetst

aan de normen en daarbij worden veranderingen onder de grenswaarden niet gepresenteerd. Bij externe veiligheid is de PR-contour voor de Rijksweg alleen gepresenteerd in de referentie en niet bij de rondweg alternatieven. Zo wordt de verbetering niet inzichtelijk gemaakt.

De Commissie adviseert bij de besluitvorming de positieve effecten van een rondweg op luchtkwaliteit en externe veiligheid mee te wegen.

3.2 Mitigerende maatregelen natuur

Over de das wordt door verschillende insprekers ingebracht dat deze dieren ook rond het westelijke tracé fourageren. Dit lijkt consistent met de gepresenteerde informatie van Das & Boom in de Verkenningfase, die verkeersslachtoffers en burchten aangeeft op enige afstand van het westelijk tracé. In het natuuronderzoek 2011 zijn hier kennelijk geen dassen waargenomen. Deze onzekerheid is niet direct van invloed op de effectvergelijking (natuurscore oost en west inclusief mitigatie is gelijk).

Voor de verdere planuitwerking bij een eventuele keuze voor het westelijk tracé, adviseert de Commissie nader onderzoek uit te voeren naar dassenburchten, -wissels en -foerageergebieden teneinde tot een zo goed mogelijke mitigatie te komen.

Bij het westelijk alternatief ligt een kamsalamander-poel pal naast het tracé. De kwaliteit hiervan kan mogelijk worden aangetast door chloridebelasting, als gevolg van strooizout, vanuit de bermgreppels. Vanuit die greppels treedt namelijk infiltratie op van het afstromend regenwater. Dit effect is eenvoudig mitigeerbaar door ter plaatse van die poel infiltratie vanuit de bermgreppel te beperken en een directe verbinding tussen bermgreppel en poel te voorkomen.

De Commissie adviseert om ten behoeve van het PIP nader onderzoek te doen naar mitigerende maatregelen voor de negatieve effecten van chloridebelasting op de kamsalamanderpoel.

3.3 Borging landschappelijke waarden en inrichting Rijksweg

De Commissie constateert dat op dit moment nog geen keuze is gemaakt voor een (voorkeurs)tracé. Op het moment dat er een keuze wordt gemaakt voor één tracé blijven in het studiegebied landschappelijke en cultuurhistorische waarden behouden door mitigerende maatregelen en het openhouden van het studiegebied waar geen rondweg wordt aangelegd. De Commissie signaleert dat de beschreven landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het studiegebied (nog) niet beleidsmatig zijn geborgd. Het MER beschrijft de nieuwe inrichting van de Rijksweg in Voorst waarbij de barrièrewerking in het dorp zal verdwijnen. Voor het studiegebied aan de Oostkant van Voorst wor

den de landschappelijke waarden positief gewaardeerd.

De Commissie adviseert om in het PIP de mitigerende maatregelen, waarmee de weg landschappelijk goed wordt ingepast, te borgen.
Indien wordt gekozen voor een westelijke rondweg adviseert de Commissie om de landschappelijke kwaliteiten ten oosten van Voorst beleidsmatig te borgen. Deze borging kan worden geregeld in een separaat op te stellen plan en in afstemming tussen provincie en gemeente.

3.4 Landschappelijke inpassing

De Commissie adviseert om in geval van de keuze voor een Westelijke rondweg aandacht te besteden aan de landschappelijke inpassing van het viaduct Enkweg. Het wegontwerp heeft hier lokaal forse visuele en landschappelijke impact. Het MER geeft hierover weinig informatie en uit de inspraak komt naar voren dat dit een belangrijk aandachtspunt is voor omwonenden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Gelderland

Besluit: vaststellen of wijzigen van Provinciaal Inpassingsplan (PIP)

Categorie Besluit m.e.r.: C 1.2

Activiteit: verbetering van de leefbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersafwikkeling door aanleg/verbetering van de weginfrastructuur.

Procedurele gegevens:

aanvraag tussentijds toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 7 december 2010

tussentijds toetsingsadvies uitgebracht: 14 februari 2011

kennisgeving MER: 19 oktober 2011

ter inzage legging MER: 25 oktober 2011 tot en met 6 december 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 12 oktober 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 23 december 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Cuijpers

drs. A. van Leerdam

drs. R. Meeuwssen (werkgroepsecretaris)

ir. H. Otte

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- MER N345 Rondweg Voorst Hoofdrapport, Provincie Gelderland, 20 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Samenvatting, Provincie Gelderland, 20 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Bijlage 2 Ontwerpnotitie, Provincie Gelderland, 11 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Bijlage 3 Notitie Reacties en Zienswijzen, Provincie Gelderland, 10 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Verkeer en Vervoer, Provincie Gelderland, 7 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Geluid en Trillingen, Provincie Gelderland, 18 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Luchtkwaliteit, Provincie Gelderland, 20 oktober 2011; MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Externe Veiligheid, Provincie Gelderland, 7 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Gezondheidseffecten, Provincie Gelderland, 10 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Bodem en Geomorfologie, Provincie Gelderland, 10 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Water, Provincie Gelderland, 10 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Natuur en Ecologie, Provincie Gelderland, 14 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie, Provincie Gelderland, 12 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Ruimtelijke Ordening en Economie, Provincie Gelderland, 10 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Passende Beoordeling, Provincie Gelderland, 14 oktober 2011;
- MER N345 Rondweg Voorst Deelrapport Gedetailleerd Akoestisch Onderzoek (geluid bijlage 1), Provincie Gelderland, 20 oktober 2011;
- Beschermde Natuur Rondweg N345 Voorst, Resultaten inventarisatie beschermde flora & fauna 2011, Natuurbalans – Limes Divergens BV, 12 oktober 2011.

De Commissie heeft kennis genomen van 16 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 7 december 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport N345 Rondweg Voorst

ISBN: 978-90-421-3395-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

